

СХВАЛЕНО

на засіданні педагогічної ради
Новостародубського ліцею
Петрівської селищної ради
Олександрійського району
Кіровоградської області
(протокол від 30.08.2023 р. №1)

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор Новостародубського ліцею
Петрівської селищної ради
Олександрійського району
Кіровоградської області
_____ Л. Г. Бурлак
30.08.2023

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА

Новостародубського ліцею Петрівської селищної ради Олександрійського району Кіровоградської області

**для першого (адаптаційного) циклу
базової середньої освіти (5-6 класи)
за Державним стандартом базової середньої освіти
в умовах реалізації концепції
«Нова українська школа»**

на 2023/2024 н. р.

Новий Стародуб

2023

Зміст

1. Загальні положення.....	3
Тип закладу.....	4
Нормативні документи, на основі яких розроблена освітня програма.....	4
Мета і завдання освітньої програми ліцею.....	5
2. Вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за освітньою програмою.....	7
3. Загальний обсяг навчального навантаження на адаптаційному циклі базової середньої освіти і його розподіл між освітніми галузями за роками навчання.....	7
4. Навчальний план ліцею.....	9
5. Перелік модельних навчальних програм.....	12
6. Опис форм організації освітнього процесу.....	14
7. Оцінювання навчальних досягнень учнів.....	17
Поточне формувальне оцінювання.....	17
Підсумкове оцінювання.....	18
Критерії та шкала оцінювання.....	19
Додаток 1. Орієнтовний перелік інструментів формувального оцінювання.....	20
Додаток 2. Орієнтовна рамка оцінювання навчальних досягнень здобувачів базової середньої освіти.....	24

1. Загальні положення

Тип закладу

Новостародубський ліцей Петрівської селищної ради Олександрійського району Кіровоградської області (далі - ліцей) - заклад загальної середньої освіти з навчанням українською мовою.

Ліцей має у своєму складі філії:

- Балахівська філія Новостародубського ліцею Петрівської селищної ради Олександрійського району Кіровоградської області;
- Чечеліївська філія Новостародубського ліцею Петрівської селищної ради Олександрійського району Кіровоградської області.

Нормативні документи, на основі яких розроблена освітня програма

З урахуванням поетапного переходу ліцею на здійснення діяльності за Державним стандартом базової середньої освіти організація освітнього процесу в 5-6 класах в 2023/2024 навчальному році здійснюватиметься відповідно до:

Законів України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», «Про внесення змін до деяких законів України в сфері освіти щодо врегулювання окремих питань освітньої діяльності в умовах воєнного стану» (№7325 від 28.04.2022), «Про забезпечення функціонування української мови як державної» та інших;

Указу Президента України від 16 березня 2022 року № 143 «Про загальнонаціональну хвилину мовчання за загиблими внаслідок збройної агресії Російської Федерації проти України»;

постанови Кабінету Міністрів України від 24 червня 2022 року №711 «Про початок навчального року під час дії правового режиму воєнного стану в Україні»;

розпорядження Кабінету Міністрів України від 14 грудня 2016 р. № 988- р «Про схвалення Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «**Нова українська школа**» на період до 2029 року»;

Санітарного регламенту для закладів загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства охорони здоров'я України від 25.09.2020 №2205, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 10 листопада 2020 р. за №1111/35394 із змінами, внесеними згідно з Наказами Міністерства охорони здоров'я України від 20.09.2021 №1984, від 01.08.2022 №1371;

Державного стандарту базової середньої освіти (затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30.09.2020 р. № 898);

Типової освітньої програми для 5 - 9 класів закладів загальної середньої освіти (затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 19.02. 2021 № 235);

Наказів Міністерства освіти і науки України:

від 28.03.2022 № 274 «Про деякі питання здобуття загальної середньої освіти та освітнього процесу в умовах воєнного стану»,

від 20.02.2002 № 128 «Про затвердження Нормативів наповнюваності груп дошкільних навчальних закладів (ясел-садків) компенсуючого типу, класів спеціальних загальноосвітніх шкіл (шкіл-інтернатів), груп подовженого дня і виховних груп загальноосвітніх навчальних закладів усіх типів та Порядку поділу класів на групи при вивченні окремих предметів у загальноосвітніх навчальних закладах», зареєстрований в Міністерстві юстиції України 6 березня 2002 р. за № 229/6517 (зі змінами);

від 15.05.2023 № 563 «Про затвердження методичних рекомендацій щодо окремих питань здобуття освіти в закладах загальної середньої освіти в умовах воєнного стану в Україні»;

Положення про інституційну та дуальну форми здобуття повної загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України 23 квітня 2019 року № 536 (у редакції

наказу Міністерства освіти і науки України від 10 лютого 2021 року № 160), зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 22 травня 2019 р. за № 547/33518;

Положення про індивідуальну форму здобуття повної загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України 12.01.2016 № 8 (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 15 лютого 2023 року № 165), зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 03 лютого 2016 р. за № 184/28314;

Положення про дистанційну форму здобуття повної загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 08.09. 2020 № 1115 (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 04 лютого 2023 року № 201), зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 28 вересня 2020 р. за № 941/35224);

Порядку зарахування, відрахування та переведення учнів до державних та комунальних закладів освіти для здобуття повної загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України 16.04.2018 № 367, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 05 травня 2018 р за № 564/32016;

Порядку переведення учнів (вихованців) закладу загальної середньої освіти до наступного класу, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України 14.07.2015 № 762 (у редакції наказів Міністерства освіти і науки України № 621 від 08.05.2019, № 268 від 01.03.2021), зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 30.07.2015 за № 924/27369;

Порядку зарахування, відрахування та переведення учнів до державних та комунальних закладів освіти для здобуття повної загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 16 квітня 2018 року № 367, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 05 травня 2018 року за № 564/32016.

Порядку переведення учнів (вихованців) закладу загальної середньої освіти до наступного класу, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 14.07.2015 №762, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 30.07.2015 року за №924/27369 (зі змінами, внесеними наказами Міністерства освіти і науки України від 08.05.2019 №621, від 01.03.2021 №268);

Листів Міністерства освіти і науки України:

від 16.03.2022 №1/3472-22 «Про виконання Указу Президента України Володимира ЗЕЛЕНСЬКОГО від 16.03.2022 №143/2022»;

від 16.08.2023 № 1/12186-23 «Про організацію 2023/2024 навчального року в закладах загальної середньої освіти»;

від 24.08.2023 №1/12702-23 «Щодо організації виховного процесу в закладах освіти у 2023/2024 навчальному році».

Мета і завдання освітньої програми ліцею

Завдання ліцею полягає у формуванні компетентної людини, адже найбільш успішними на ринку праці в найближчій перспективі будуть фахівці, які вміють навчатися впродовж життя, критично мислити, ставити цілі та досягати їх, працювати в команді, спілкуватися в багатокультурному середовищі та володіти іншими сучасними вміннями.

Метою базової середньої освіти є розвиток природних здібностей, інтересів, обдарувань учнів, формування компетентностей, необхідних для їх соціалізації та громадянської активності, свідомого вибору подальшого життєвого шляху та самореалізації, продовження навчання на рівні профільної освіти або здобуття професії, виховання відповідального, шанобливого ставлення до родини, суспільства, навколишнього природного середовища, національних та культурних цінностей українського народу.

Досягнення цієї мети забезпечується шляхом формування ключових компетентностей, необхідних кожній сучасній людині для успішної життєдіяльності:

- вільне володіння державною мовою;
- здатність спілкуватися рідною (у разі відмінності від державної) та іноземними мовами;
- математична компетентність;

- компетентності у галузі природничих наук, техніки і технологій, що передбачають формування наукового світогляду;
- інноваційність;
- екологічна компетентність;
- інформаційно-комунікаційна компетентність;
- навчання впродовж життя;
- громадянські та соціальні компетентності, пов'язані з ідеями демократії, справедливості, рівності, прав людини, добробуту та здорового способу життя, з усвідомленням рівних прав і можливостей;
- культурна компетентність;
- підприємливість та фінансова грамотність;
- інші компетентності, передбачені стандартом освіти.

Спільними для всіх компетентностей є такі вміння:

- читання з розумінням;
- уміння висловлювати власну думку усно і письмово;
- критичне та системне мислення;
- здатність логічно обґрунтовувати позицію;
- творчість, ініціативність;
- вміння конструктивно керувати емоціями;
- вміння оцінювати ризики, приймати рішення, розв'язувати проблеми;
- здатність співпрацювати з іншими людьми.

Освітня програма, що реалізується в ліцеї, спрямована на:

- формування в учнів сучасної наукової картини світу;
- виховання працьовитості, любові до природи;
- розвиток в учнів національної самосвідомості;
- формування людини та громадянина, яка прагне вдосконалювання та перетворення суспільства;
- інтеграцію особистості в систему світової та національної культури;
- рішення задач, формування загальної культури особистості, адаптації особистості до життя в суспільстві;
- виховання громадянськості, поваги до прав і свобод людини, поваги до культурних традицій та особливостей інших народів в умовах багатонаціональної держави;
- створення основи для усвідомленого відповідального вибору та наступного освоєння професійних освітніх програм;
- формування потреби учнів до самоосвіти, саморозвитку, самовдосконалення тощо.

Отже, **місія ліцею**: реалізація освітніх запитів суспільства й вимог держави в галузі освіти, забезпечення якості освіти у створеному на засадах сталого розвитку середовищі рівних можливостей та індивідуальних освітніх перспектив здобувачів освіти.

2. Вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за освітньою програмою

Навчання за освітньою програмою базової середньої освіти можуть розпочинати учні, які на момент зарахування (переведення) до ліцею, як до закладу освіти, що забезпечує здобуття відповідного рівня повної загальної середньої освіти, досягли результатів навчання, визначених у Державному стандарті початкової освіти, що підтверджено відповідним документом (свідоцтвом досягнень, свідоцтвом про здобуття початкової освіти, табелем навчальних досягнень учня / учениці).

У разі відсутності результатів річного оцінювання з будь-яких предметів та/або державної підсумкової атестації за рівень початкової освіти учні повинні пройти відповідне оцінювання упродовж першого семестру навчального року. Для проведення оцінювання наказом директора ліцею створюється комісія, затверджується її склад (голова та члени комісії), а також графік

проведення оцінювання та перелік завдань з навчальних предметів. Протокол оцінювання рівня навчальних досягнень складається за формою згідно з додатком 2 до Положення про індивідуальну форму здобуття загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України 12 січня 2016 року № 8 (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 10 лютого 2021 року № 160), зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 03 лютого 2016 р. за № 184/28314.

3. Загальний обсяг навчального навантаження на адаптаційному циклі базової середньої освіти і його розподіл між освітніми галузями за роками навчання

Загальний обсяг навчального навантаження в освітній програмі ліцею відповідає загальному обсягу навчального навантаження, визначеному в Державному стандарті базової середньої освіти (Додаток 23) та Типовій освітній програмі для 5-9 класів (Додатки 1, 2). Загальний обсяг річного навчального навантаження для кожної галузі в освітній програмі закладу встановлено в межах вказаного в Державному стандарті та Типовій освітній програмі діапазону мінімального та максимального показників.

Загальний обсяг навчального навантаження учнів розподіляється між роками навчання, освітніми галузями, обов'язковими та вибірковими освітніми компонентами.

Загальний обсяг річного навчального навантаження для закладу із навчанням українською мовою (5-6 класи) *згідно з типовим планом* наведено в Таблиці 1.

Таблиця 1

Назва освітньої галузі	Навчальне навантаження	5 клас			6 клас		
		Рекомендоване*	Мінімальне*	Максимальне*	Рекомендоване*	Мінімальне*	Максимальне*
Мовно-літературна **	На тиждень	11	10	13	11	10	13
	На рік	385	350	455	385	350	455
Математична	На тиждень	5	4	6	5	4	6
	На рік	175	140	210	175	140	210
Природнича	На тиждень	2	1,5	3	4	2	5
	На рік	70	52,5	105	140	70	175
Соціальна і здоров'язбережувальна	На тиждень	1,5	1	3	1,5	1	3
	На рік	52,5	35	105	52,5	35	105
Громадянська та історична	На тиждень	1	1	2	2	1,5	3
	На рік	35	35	70	70	52,5	105
Технологічна	На тиждень	2	1	3	2	1	3
	На рік	70	35	105	70	35	105
Інформатична	На тиждень	1,5	1	2	1,5	1	2
	На рік	52,5	35	70	52,5	35	70
Мистецька	На тиждень	2	1	3	2	1	3
	На рік	70	35	105	70	35	105
Фізична культура***	На тиждень	3	3	3	3	3	3
	На рік	105	105	105	105	105	105
Усього	На тиждень	29			32		
	На рік	1015			1120		
Додаткові години для вивчення предметів освітніх галузей, вибіркових освітніх компонентів,	На тиждень	2			2		
	На рік	70			70		

проведення індивідуальних консультацій та групових занять							
Загальнорічна кількість навчальних годин, що фінансуються з бюджету (без урахування поділу на групи)	На тиждень	31			34		
	На рік	1085			1190		
Гранично допустиме навантаження учнів****	На тиждень	28			31		
	На рік	980			1085		

* Кількість навчальних годин на вивчення кожної освітньої галузі може збільшуватися до максимального показника з урахуванням перерозподілу різниці між рекомендованою та мінімальною кількістю навчальних годин інших освітніх галузей.

** Години мовно-літературної освітньої галузі можуть розподілятися на вивчення мови корінного народу, національної меншини та/або другої іноземної мови.

*** Години, передбачені для фізичної культури, не враховуються під час визначення гранично допустимого навчального навантаження учнів.

**** Сума годин на вивчення всіх освітніх галузей не повинна перевищувати загальної кількості годин, визначеної цим навчальним планом.

Керуючись показниками загальної кількості навчального навантаження, визначеними в Таблиці 1 за галузями, ліцеєм визначено обсяг *фактичного річного навантаження* для 5-6 класів у Таблиці 2.

Обсяг навчального навантаження для 5-6 класів

Таблиця 2

Назва освітньої галузі	Навчальне навантаження	Кількість годин 5 клас	Кількість годин 6 клас
Мовно-літературна **	На тиждень	11	11
	На рік	385	385
Математична	На тиждень	5	5
	На рік	175	175
Природнича	На тиждень	2	4
	На рік	70	140
Соціальна і здоров'язбережувальна	На тиждень	1,5	1,5
	На рік	52,5	52,5
Громадянська та історична	На тиждень	1	2
	На рік	35	70
Технологічна	На тиждень	2	2
	На рік	70	70
Інформатична	На тиждень	1,5	1,5
	На рік	52,5	52,5
Мистецька	На тиждень	2	2
	На рік	70	70
Фізична культура***	На тиждень	3	3
	На рік	105	105
Усього	На тиждень	29	32
	На рік	1015	1120
Додаткові години для вивчення предметів освітніх галузей, вибіркового освітніх компонентів, проведення індивідуальних консультацій та групових занять	На тиждень	2	2
	На рік	70	70

Загальнорічна кількість навчальних годин, що фінансуються з бюджету (без урахування поділу на групи)	На тиждень	31	34
	На рік	1085	1190
Гранично допустиме навантаження учнів****	На тиждень	28	31
	На рік	980	1085

4. Навчальний план ліцею

Навчальний план ліцею для 5-6 класів розроблений за Типовою освітньою програмою для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти із навчанням українською мовою, затвердженою наказом МОН України від 19.02.2021 № 235 (Додаток 1).

Керуючись Типовим навчальним планом (Додатки 3, 4 Типової освітньої програми), у навчальному плані ліцею зазначено перелік навчальних предметів та інтегрованих курсів для реалізації кожної освітньої галузі.

НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН для 5 класу з навчанням українською мовою

Таблиця 3

Назва освітньої галузі	Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень			
		5 клас			
		Опорний заклад		Балахівська філія	Чечелівська філія
		5-А	5-Б		
ІНВАРІАНТНИЙ СКЛАДНИК					
Мовно-літературна	Українська мова	4	4	4	4
	Українська література	2	2	2	2
	Іноземна мова (англійська)	3,5-0,5	3,5-0,5	3,5-0,5	3,5
	Зарубіжна література	1,5+0,5	1,5+0,5	1,5+0,5	1,5
	Разом	11	11	11	11
Вибірковий освітній компонент	Друга іноземна мова (німецька)	2	2	-	-
Математична	Математика	5-1	5-1	5	5
Природнична	Інтегрований курс «Пізнаємо природу»	2	2	2	2
Соціальна й здоров'язбережувальна	Інтегрований курс «Здоров'я, безпека та добробут»	1	1	1	1,5
	Етика	0,5	0,5	0,5	-
	Разом	1,5	1,5	1,5	1,5
Громадянська та історична	Вступ до історії України та громадянської освіти	-	-	-	1
	Інтегрований курс «Україна і світ: вступ до історії та громадянської освіти»	1	1	1+1	-
Технологічна	Технології	2-1	2-1	2-1	2
Інформатична	Інформатика	1,5	1,5	1,5	1,5
Мистецька	Інтегрований курс «Мистецтво»	-	-	2	-
	Музичне мистецтво	1	1	-	1

	Образотворче мистецтво	1	1	-	1
	Разом	2	2	2	2
Фізична культура	Фізична культура	3	3	3	3
Разом (без фізичної культури + фізична культура)		26+3	26+3	26+3	26+3
ВАРІАТИВНИЙ СКЛАДНИК					
Додаткові години для вивчення предметів освітніх галузей, вибіркового освітнього компонентів, проведення індивідуальних консультацій та групових занять		-	-	-	-
Гранично допустиме навантаження (на тиждень)		28	28	28	28
Усього		26+3	26+3	26+3	26+3
Загальнорічна кількість навчальних годин, що фінансуються з бюджету		910+105	910+105	910+105	910+105

НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН
для 6 класу
з навчанням українською мовою

Таблиця 4

Назва освітньої галузі	Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень		
		6 клас		
		Опорний заклад	Балахівськ а філія	Чечелівськ а філія
ІНВАРІАНТНИЙ СКЛАДНИК				
Мовно-літературна	Українська мова	4	4	4
	Українська література	2	2	2
	Іноземна мова (англійська)	3,5-0,5	3,5-0,5	3,5
	Зарубіжна література	1,5+0,5	1,5+0,5	1,5
	Разом	11	11	11
Вибірковий освітній компонент	Друга іноземна мова (німецька)	2	-	-
Математична	Математика	5	5	5
Природнична	Інтегрований курс «Пізнаємо природу»	1	2	1
	Географія	2	2	2
	Разом	3	4	3
Соціальна й здоров'язбережувальна	Інтегрований курс «Здоров'я, безпека та добробут»	1	1	1,5
	Етика	-	0,5	-
	Разом	1	1,5	1,5
Громадянська та історична	Вступ до історії України та громадянської освіти	-	-	-
	Історія України. Всесвітня історія	2	-	2
	Інтегрований курс «Україна і світ: вступ до історії та громадянської освіти»	-	2	-
	Разом	2	2	2
Технологічна	Технології	1	2	2
Інформатична	Інформатика	1,5	1,5	1,5
Мистецька	Інтегрований курс «Мистецтво»	-	2	-
	Музичне мистецтво	1	-	1

	Образотворче мистецтво	1	-	1
	Разом	2	2	2
Фізична культура	Фізична культура	3	3	3
Разом (без фізичної культури + фізична культура)		28,5+3	29+3	29+3
ВАРІАТИВНИЙ СКЛАДНИК				
Додаткові години для вивчення предметів освітніх галузей, вибіркового освітніх компонентів, проведення індивідуальних консультацій та групових занять		-	-	-
Гранично допустиме навантаження (на тиждень)		31	31	31
Усього		28,5+3	29+3	29+3
Загальнорічна кількість навчальних годин, що фінансуються з бюджету		997,5+105	1015+105	1015+105

Кількість навчальних годин на вивчення кожної освітньої галузі, відповідно до пункту 26 Державного стандарту, визначено в межах заданого діапазону «мінімального» та «максимального» навчального навантаження.

Навчальне навантаження у навчальних планах орієнтоване на «рекомендований» навчальний час, визначений базовим навчальним планом Державного стандарту для вивчення певної освітньої галузі на адаптаційному циклі навчання базової середньої освіти.

Перерозподіл резерву годин між галузями, зважаючи на потреби учнів, потенціал педагогічного колективу, матеріально-технічне забезпечення закладу, запити батьків, громади тощо здійснено таким чином:

1) мовно-літературна галузь:

- вивчення іноземної мови (англійської) у 5-6 класах опорного закладу та Балахівської філії зменшено на 0,5 години і становить 3 години;

- вивчення зарубіжної літератури у 5-6 класах опорного закладу та Балахівської філії збільшено на 0,5 години і становить 2 години;

- друга іноземна мова (німецька) – 2 години вивчається у 5-6 класах опорного закладу за рахунок вибіркового освітнього компоненту і не включається до максимального показника навчального навантаження, передбаченого на ту чи іншу освітню галузь;

2) природнича галузь:

- вивчається інтегрований курс «Пізнаємо природу»: 2 години у 5-6 класах Балахівської філії; у 6 класі опорного закладу і Чечеліївської філії - зменшено на 1 годину і становить 1 годину;

- у 6 класі вивчається географія – 2 години;

3) соціальна й здоров'язбережувальна галузь:

- на вивчення інтегрованого курсу «Здоров'я, безпека та добробут» у 5 класі опорного закладу та Балахівської філії виділено 1 годину, на вивчення предмету «Етика» - 0,5 години; в Чечеліївській філії на вивчення інтегрованого курсу «Здоров'я, безпека та добробут» виділено 1,5 години;

- на вивчення інтегрованого курсу «Здоров'я, безпека та добробут» у 6 класі опорного закладу – 1 година; у Балахівській філії – 1 година та «Етика» - 0,5 години; у Чечеліївській філії – 1,5 години;

4) громадянська та історична галузь:

- «Вступ до історії України та громадянської освіти» вивчається в 5 класі Чечеліївської філії – 1 година;

- інтегрований курс «Україна і світ: вступ до історії та громадянської освіти» вивчається в 5 класі опорного закладу – 1 година; в 5 класі Балахівській філії збільшено на 1 годину за рахунок перерозподілу годин і становить 2 години; в 6 класі – 2 години;

- в 6 класі опорного закладу і Чечеліївської філії вивчається «Історія України. Всесвітня історія» - 2 години;

5) технологічна галузь:

- зменшено на 1 годину вивчення технологій в 5 класі опорного закладу та Балахівської філії і становить 1 годину; в 6 класі опорного закладу – 1 година;
 - у 5 класі Чечеліївської філії - 2 години;
 - у 6 класі опорного закладу – 1 година; Балахівської та Чечеліївської філій – 2 години;
- б) мистецька галузь:
- інтегрований курс «Мистецтво» в 5-6 класах вивчається в Балахівській філії - 2 години;
 - в опорному закладі та Чечеліївській філії у 5-6 класах вивчаються два окремі предмети «Музичне мистецтво» (1 година) і «Образотворче мистецтво» (1 година).

Додаткові години для вивчення предметів освітніх галузей варіативного складника не передбачені у зв'язку із скороченням фінансування освітньої галузі.

Сума годин на вивчення всіх освітніх галузей у навчальному плані ліцею для 5-6 класів не перевищує загальнорічної кількості навчальних годин, що фінансуються з бюджету (без урахування поділу на групи), визначеної базовим навчальним планом, з дотриманням вимог гранично допустимого річного навчального навантаження учнів.

Розподіл годин між освітніми галузями в навчальному плані увідповіднено із загальним обсягом навчального навантаження, визначеним в освітній програмі закладу на рівні адаптаційного циклу та року навчання.

5. Перелік модельних навчальних програм

Модельні навчальні програми спрямовані на реалізацію вимог Державного стандарту базової середньої освіти. Під час формування переліку модельних програм в ліцеї та його філіях були враховані певні чинники, а саме: особливості та потреби учнів в досягненні обов'язкових результатів навчання, потенціал педагогічного колективу, ресурсне забезпечення закладу освіти, навчально-методичний супровід конкретних модельних програм, наявність внутрішньогалузевих та міжгалузевих зв'язків між програмами різних предметів та курсів для реалізації ключових компетентностей.

Педагоги ліцею здійснили вибір модельних навчальних програм з-поміж тих, яким надано гриф «Рекомендовано Міністерство освіти і науки України» (Наказ МОН №795 від 12 липня 2021 року

<https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-nadannya-grifa-rekomendovano-ministerstvom-osviti-i-nauki-ukrayini-modelnim-navchalnim-programam-dlya-zakladiv-zagalnoyi-serednoyi-osviti>), що схвалені на педагогічній раді ліцею (протокол від 30.08.2023 року № 1).

Модельні навчальні програми для 5-6 класів

Таблиця 5

Освітня галузь	Модельна навчальна програма		Заклад освіти
	Назва	Автор(и)	
Мовно-літературна (українська мова, українська та зарубіжна літератури)	«Українська мова. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти	Заболотний О. В., Заболотний В. В., Лавринчук В. П., Плівачук К.В., Попова Т.Д.	Опорний заклад Чечеліївська філія
	«Українська мова. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти	Голуб Н.Б., Горошкіна О.М.	Опорний заклад Балахівська філія
	«Українська література. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти	Архипова В. П., Січкара С. І., Шило С. Б.	Опорний заклад Чечеліївська філія
	«Українська література.	Яценко Т.О., Качак Т.Б., Кизилова В.В., Пахаренко В.І., Дячок С.О.,	Балахівська філія

	5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти	Овдійчук Л.М., Слижук О.А., Макаренко В.М., Тригуб І.А.	
	«Зарубіжна література. 5–6 класи» для закладів загальної середньої освіти	Ніколенко О.М., Ісаєва О.О., Клименко Ж.В., Мацевко-Бекерська Л.В., Юлдашева Л.П., Рудніцька Н.П., Турянця В. Г., Тіхоненко С.О., Вітко М.І., Джангобекова Т.А.	Опорний заклад Чечелівська філія Балахівська філія
Мовно-літературна (іншомовна освіта)	«Іноземна мова. 5-9 класи» для закладів загальної середньої освіти	Зимомря І. М., Мойсюк В.А., Тріфан М.С., Унгурян І.К., Яковчук М.В.	Опорний заклад
	«Іноземна мова. 5-9 класи» для закладів загальної середньої освіти	Редько В.Г., Шаленко О.П., Сотникова С.І., Коваленко О.Я., Коропецька І.Б., Якоб О.М., Самойлюкевич І.В., Добра О. М., Кіор Т.М., Мацькович М.Р., Глинюк Л. М., Браун Є.Л.	Опорний заклад Чечелівська філія Балахівська філія
	«Друга іноземна мова. 5-9 класи» для закладів загальної середньої освіти	Редько В.Г., Шаленко О.П., Сотникова С.І., Коваленко О.Я., Коропецька І.Б., Якоб О.М., Самойлюкевич І.В., Добра О. М., Кіор Т.М., Мацькович М.Р., Глинюк Л. М., Браун Є.Л.	Опорний заклад
Математична	«Математика. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти	Скворцова С. О., Тарасенкова Н. А.	Опорний заклад Балахівська філія Чечелівська філія
Природничка	«Пізнаємо природу». 5-6 класи (інтегрований курс)» для закладів загальної середньої освіти	Біда Д. Д., Гільберг Т. Г., Колісник Я. І.	Опорний заклад Балахівська філія
	«Пізнаємо природу». 5-6 класи (інтегрований курс)» для закладів загальної середньої освіти	Коршевнік Т. В.	Чечелівська філія
	«Географія. 6-9 класи» для закладів загальної середньої освіти	Запотоцький С.П., Карпюк Г.І., Гладковський Р.В., Довгань А.І., Совенко В.В., Даценко Л.М., Назаренко Т.Г., Гільберг Т.Г., Савчук І.Г., Нікитчук А.В., Яценко В.С., Довгань Г.Д., Грома В.Д., Горовий О.В.	Опорний заклад Балахівська філія Чечелівська філія
Громадянська та історична освіта	«Вступ до історії України та громадянської освіти. 5 клас» для закладів загальної середньої освіти	Бурлака О. В., Власова Н. С., Желіба О.В., Майорський В.В., Піскарьова І. О., Щупак І.Я.	Чечелівська філія

	«Історія України. Всесвітня історія. 6 клас» для закладів загальної середньої освіти	Піскарьова І.О., Бурлака О.В., Майорський В.В., Мелешенко Т.В., Щупак І.Я.	Опорний заклад Чечеліївська філія
	«Україна і світ. Вступ до історії та громадянської освіти. 5-6 класи (інтегрований курс)» для закладів загальної середньої освіти	Кафтан М.В., Козорог О.Г., Костюк І.А., Мудрий М.М., Селіваненко В.В.	Опорний заклад Балахівська філія
Соціальна та здоров'язбе-режувальна	«Здоров'я, безпека та добробут. 5-6 класи (інтегрований курс)» для закладів загальної середньої освіти	Воронцова Т.В., Пономаренко В.С., Лаврентьева І.В., Хомич О.Л.	Опорний заклад Балахівська філія Чечеліївська філія
	«Етика. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти	Пометун О.І., Ремех Т.О., Кришмарел В.Ю.	Балахівська філія Чечеліївська філія
	«Етика. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти	Ашортія Є.Д., Бакка Т.В., Желіба О.В., Козіна Л.Є., Мелешенко Т.В., Щупак І.Я.	Опорний заклад
Технологічна	«Технології. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти	Терещук А. І., Абрамова О.В., Гащак В. М., Павич Н. М.	Опорний заклад Чечеліївська філія
	«Технології. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти	Кільдеров Д.Е., Мачача Т.С., Юрженко В.В., Лупяк Д.М.	Балахівська філія
Інформа-тична	«Інформатика. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти	Морзе Н. В., Барна О. В.	Опорний заклад Балахівська філія
	«Інформатика. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти	Ривкінд Й.Я., Лисенко Т.І., Чернікова Л.А., Шакотько В.В.	Опорний заклад Чечеліївська філія
Мистецька	«Мистецтво. 5-6 класи» (інтегрований курс) для закладів загальної середньої освіти	Масол Л. М., Просіна О. В.	Опорний заклад Балахівська Філія
	«Мистецтво. 5-6 класи» (інтегрований курс) для закладів загальної середньої освіти	Кондратова Л. Г.	Чечеліївська філія
Фізична культура	«Фізична культура. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти	Педан О.С., Коломoeць Г.А. , Боляк А.А., Ребрина А.А., Деревянко В.В., Стеценко В.Г., Остапенко О.І., Лакіза О.М., Косик В.М. та інші	Опорний заклад Балахівська філія Чечеліївська філія

На педагогічній раді ліцею від 30.08.2023 року (протокол №1), схвалено до використання навчальні програми з предметів «Образотворче мистецтво» та «Музичне мистецтво», складені на основі модельної програми «Мистецтво. 5-6 класи» (інтегрований курс) для закладів загальної середньої освіти (автор Кондратова Л. Г.) та «Мистецтво. 5-6 класи» (інтегрований курс) для

закладів загальної середньої освіти (автори Масол Л. М., Просіна О. В.) з розподілом годин – музичне мистецтво - 1 година, образотворче мистецтво - 1 година. Оцінки семестрові та річні виводяться за курс на основі оцінок з цих предметів.

6. Опис форм організації освітнього процесу

Освітній процес в ліцеї організовується в безпечному освітньому середовищі та здійснюється з урахуванням вікових особливостей, фізичного, психічного та інтелектуального розвитку дітей, їхніх освітніх потреб.

Вибір форм організації освітнього процесу залежить від наявності необхідних ресурсів (матеріально-технічного, кадрового, навчально-методичного, інформаційного забезпечення освітньої діяльності тощо), а також форм здобуття освіти. Окрім цього, на вибір тих чи інших форм організації освітнього процесу впливатимуть види діяльності, визначені у модельних програмах, які обрав ліцей.

Основними формами організації освітнього процесу є різні типи уроків:

- формування компетентностей;
- розвитку компетентностей;
- перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей;
- корекції основних компетентностей;
- комбінований урок.

Також формами організації освітнього процесу можуть бути екскурсії, віртуальні подорожі, уроки-семінари, конференції, форуми, спектаклі, брифінги, квести, інтерактивні уроки (уроки-«ігри», урок-дискусійна група, уроки з навчанням одних учнів іншими), інтегровані уроки, проблемні уроки, відео-уроки тощо.

З метою засвоєння нового матеріалу та розвитку компетентностей крім уроку проводяться *навчально-практичні заняття*. Ця форма організації поєднує виконання різних практичних вправ, експериментальних робіт відповідно до змісту окремих предметів, менш регламентована й має акцент на більшій самостійності учнів в експериментальній та практичній діяльності. Досягнуті компетентності учні можуть застосувати на практичних заняттях і заняттях практикуму. На практичному занятті учням надається можливість застосовувати отримані ними знання у практичній діяльності. Експериментальні завдання виконуються на заняттях із практикуму (виконання експериментально-практичних робіт). *Оглядова конференція* може бути комплексною, тобто реалізувати міжпредметні зв'язки в узагальненні й систематизації навчального матеріалу. *Оглядова екскурсія* припускає цілеспрямоване ознайомлення учнів з об'єктами та спостереження процесів з метою відновити та систематизувати раніше отримані знання.

Функцію перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей виконує навчально-практичне заняття. Учні одержують конкретні завдання, з виконання яких звітують перед вчителем. Практичні заняття та заняття практикуму також можуть будуватися з метою реалізації контрольних функцій освітнього процесу. На цих заняттях учні самостійно виготовляють вироби, проводять виміри та звітують за виконану роботу.

Можливо проводити *заняття в малих групах, бригадах і ланках* (у тому числі робота учнів у парах змінного складу) за умови, що окремі учні виконують роботу бригадирів, консультантів, тобто тих, хто навчає малу групу.

Екскурсії в першу чергу покликані показати учням практичне застосування знань, отриманих при вивченні змісту окремих предметів (можливо поєднувати зі збором учнями по ходу екскурсії матеріалу для виконання визначених завдань).

Учні можуть самостійно знімати та монтувати відеофільми (під час *відео-уроку*) за умови самостійного розроблення сюжету фільму, підбору матеріалу, виконують самостійно розподілені ролі та аналізують виконану роботу.

Форми організації освітнього процесу можуть уточнюватись та розширюватись у змісті окремих предметів за умови виконання державних вимог Державного стандарту та окремих предметів протягом навчального року.

Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів.

За потреби ліцей відповідно до Положення про індивідуальну форму здобуття освіти, схваленого педагогічною радою від 30.08.2023 року (протокол №1) може організувати *індивідуальні форми здобуття освіти* (зокрема екстернатну, сімейну (домашню), педагогічний патронаж), реалізуючи індивідуальну освітню траєкторію учня/учениці.

За потреби ліцей організовує здобуття освіти за індивідуальною освітньою траєкторією. Індивідуальна освітня траєкторія учня / учениці реалізується з урахуванням необхідних для цього ресурсів, наявних у ліцеї. Індивідуальна освітня траєкторія учня / учениці реалізується на підставі індивідуальної програми розвитку, індивідуального навчального плану, що розробляється педагогічними працівниками у взаємодії з учнем / ученицею та/або його батьками, схвалюється педагогічною радою ліцею, затверджується директором ліцею та підписується батьками.

З метою належної організації освітнього процесу в ліцеї формуються інклюзивні класи.

За необхідності у ліцеї освітній процес може організовуватись з використанням технологій дистанційного навчання відповідно до Положення про дистанційну форму здобуття повної загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 08.09. 2020 № 1115 (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 04 лютого 2023 року № 201), зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 28 вересня 2020 р. за № 941/35224.

При вивченні інформатики (проведення практичних занять з використанням комп'ютерів) здійснюється поділ класів на групи (за умови не менше 8 учнів у групі) відповідно до Порядку поділу класів на групи при вивченні окремих предметів у закладах загальної середньої освіти (додаток 2 до наказу Міністерства освіти і науки України від 20.02.2002 № 128, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 06.03.2002 р. за № 229/6517, із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства освіти і науки України № 572 від 09.10.2002, наказом Міністерства освіти і науки, молоді та спорту № 921 від 17.08.2012, наказом Міністерства освіти і науки № 401 від 08.04.2016).

Організація освітнього процесу в умовах дистанційного навчання

Відповідно до Положення про дистанційну форму здобуття повної загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 08.09. 2020 № 1115 (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 04 лютого 2023 року № 201), зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 28 вересня 2020 р. за № 941/35224) технології дистанційного навчання можуть використовуватись у ліцеї при проведенні занять через мережу Інтернет під час воєнного стану/карантину, участі в інтернет-проектах, конкурсах, отриманні консультацій тощо.

Дистанційне навчання у ліцеї здійснюється через такі форми:

- самостійна робота;
- навчальні заняття;
- контрольні роботи.

Видами навчальних занять за дистанційною формою навчання є лекція, семінар, урок, консультація та інші.

З метою забезпечення організації освітнього процесу та виконання навчальних програм використовуються інструменти онлайн-спілкування та електронні ресурси й веб-сервіси в синхронному та асинхронному режимі, веб-ресурси, розроблені педагогами, практикуються індивідуальні консультації та самостійне опрацювання навчального матеріалу.

Для ефективного впровадження системи дистанційного навчання передбачено форми зворотного зв'язку (контролю) зі здобувачами освіти та їхніми батьками через закриті спільноти в соціальних мережах (Вайбер / Телеграм / Фейсбук / Інстаграм).

Учням надаються обов'язкові рекомендації щодо використання веб-ресурсів, послідовності виконання завдань, особливостей контролю тощо. Для цього використовуються можливості сайту ліцею та його філій через створення на ньому вкладки «Дистанційне навчання» з розміщенням у

ній інформаційних матеріалів та посилань на додаткові ресурси (відео, завдання, тести) та корисні ресурси для самоосвіти.

Педагоги ліцею для проведення онлайн-занять широко використовують безкоштовний сервіс Google Classroom, практикують уроки через Google Meet, Електронні класні журнали та щоденники «Нові знання» з можливостями дистанційного навчання.

Для спільної роботи вчителів та здобувачів освіти використовуються такі інструменти:

- <https://onlinetestpad.com/ua> – конструктор тестів, опитувань, кросвордів, ігор та комплексних завдань;
- <https://vseosvita.ua/test> – конструктор тестів для закріплення, перевірки знань учнів, самостійних та контрольних робіт;
- <https://learningapps.org> – готові навчальні вправи та інструменти для створення тестів, завдань;
- Google-документи; Google-диск та ін.

Для спілкування в дистанційному навчанні використовуються різноманітні інструменти відповідно до наявного системотехнічного забезпечення (електронна пошта, форум, чат, відеоконференція, блог тощо).

Окрім вищеназваних, учасниками освітнього процесу активно використовуються різноманітні інтернет-ресурси для самоосвіти: Besmart, Wisecow, LingQ, TED, Розумники, Освіторія, Youtube-контент (освітні Youtube-канали, відеоролики і т. п.).

Надзвичайно важливим є чітка система організації навчання в опорному закладі та його філіях з самостійним опрацюванням матеріалу (розклад, критерії оцінювання, узгодження кількості контрольних робіт (не більше 3 на тиждень), врахування вікових особливостей щодо виконання домашніх завдань). Домашні завдання мають бути посилюючими для самостійного виконання дітьми (мати чіткі поради та інструкції).

Важливим є формування у здобувачів освіти уміння вчитися з використанням ІТ, а в учителів - уміння забезпечувати цей процес.

Організація освітнього процесу і в умовах очного, і в умовах дистанційного навчання не повинна призводити до перевантаження учнів та має забезпечувати безпечні та нешкідливі умови здобуття освіти.

Під час правового режиму воєнного стану розклад і тривалість навчальних занять у синхронному режимі регулюється відповідно до Санітарного регламенту для закладів загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства охорони здоров'я України від 25.09.2020 №2205, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 10 листопада 2020 р. за №1111/35394 із змінами, внесеними згідно з Наказами Міністерства охорони здоров'я України від 20.09.2021 №1984, від 01.08.2022 №1371.

В умовах воєнного стану, надзвичайної ситуації іншого характеру безперервна тривалість навчальних занять при організації дистанційного навчання у синхронному форматі не повинна перевищувати для учнів 5-6 класів - 2 навчальних занять по 45 хвилин або 3 - по 35 хвилин, або 4 - по 25 хвилин.

Адміністрація ліцею в умовах дистанційного навчання здійснює контроль за чітким дотриманням нормативно-правового забезпечення з цього питання та перевірку неапробованих вчителями веб-ресурсів на їх відповідність навчальним програмам та віку здобувачів освіти, доступність та безпеку.

7. Оцінювання навчальних досягнень учнів

Система оцінювання має на меті допомогти вчителю конкретизувати навчальні досягнення учнів і надати необхідні інструменти для впровадження об'єктивного й справедливого оцінювання результатів навчання.

Оцінювання навчальних досягнень учнів 5-6 класів здійснюється відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України від 01.04.2022 №289 «Про затвердження методичних рекомендацій щодо оцінювання навчальних досягнень учнів 5-6 класів, які здобувають освіту відповідно до нового Державного стандарту базової середньої освіти».

Основними видами оцінювання результатів навчання учнів, що проводяться ліцеєм, є **поточне формувальне** оцінювання (оцінювання для навчання) та **підсумкове оцінювання** (семестрове, річне). Поточне формувальне оцінювання здійснюють з метою допомогти учням усвідомити способи досягнення кращих результатів навчання. Підсумкове оцінювання здійснюють з метою отримання даних про рівень досягнення учнями результатів навчання після завершення освітньої програми або окремих освітніх компонентів.

Поточне формувальне оцінювання

Поточне формувальне оцінювання здійснюється системно в процесі навчання на основі викладеного нижче алгоритму діяльності вчителя під час організації формувального оцінювання, що, зокрема, забезпечить наступність між підходами до оцінювання навчальних досягнень здобувачів початкової і базової середньої освіти:

- формулювання об'єктивних і зрозумілих для учнів навчальних цілей на певний період (наприклад, заняття, тиждень, період, відведений для вивчення теми, тощо). Основою для вироблення навчальних цілей є очікувані результати навчання, передбачені відповідною навчальною програмою та критерії оцінювання;

- інформування учнів про критерії оцінювання, за якими буде визначено рівень їхніх навчальних досягнень на кінець навчального семестру та року. Доцільно впроваджувати поступове залучення учнів до вироблення критеріїв оцінювання результатів окремих видів навчальної діяльності;

- надання учням зворотного зв'язку щодо їхніх навчальних досягнень відповідно до визначених цілей. Зворотний зв'язок має бути зрозумілим і чітким, доброзичливим і своєчасним. Важливо не протиставляти учнів одне одному. Доцільно акцентувати увагу лише на позитивній динаміці досягнень учня / учениці. Труднощі в навчанні доцільно обговорювати з учнями індивідуально. Зворотний зв'язок надають у письмовій, усній або електронній формі, залежно від дидактичної мети й виду навчальної діяльності.

Створення умов для формування вміння учнів аналізувати власну навчальну діяльність (рефлексія). Під час навчальної діяльності доцільно спрямовувати учнів на спостереження своїх дій і дій однокласників, осмислення своїх суджень і дій з огляду на їх відповідність навчальним цілям. Важливим є створення умов для активної участі учнів у процесі оцінювання із застосуванням критеріїв, зокрема шляхом самооцінювання та взаємооцінювання, та спільне визначення подальших кроків для покращення результатів навчання.

Корегування освітнього процесу з урахуванням результатів оцінювання та навчальних потреб учнів.

У формувальному оцінюванні, зокрема для самооцінювання та взаємооцінювання, рекомендовано використовувати інструменти з орієнтовного переліку, наведеного у Додатку 1.

Підсумкове оцінювання

Підсумковому оцінюванню (семестровому, річному) підлягають результати навчання з навчальних предметів, інтегрованих курсів обов'язкового освітнього компонента типового навчального плану. Педагогічна рада ліцею від 30.08.2023 (протокол №1) ухвалила рішення про оцінювання результатів навчання складників вибіркового освітнього компонента.

Семестрове оцінювання здійснювати з урахуванням різних видів навчальної діяльності, які мали місце протягом семестру та динаміки особистих навчальних досягнень учня / учениці.

Річне оцінювання здійснювати на основі семестрових або скоригованих семестрових оцінок. Річна оцінка не обов'язково є середнім арифметичним від оцінок за I та II семестри. Для визначення річної оцінки потрібно враховувати динаміку особистих навчальних досягнень учня / учениці протягом року.

Семестрова та річна оцінки можуть підлягати коригуванню. Відповідно до п. 3.2. Інструкції з ведення класного журналу 5-11(12)-х класів загальноосвітніх навчальних закладів, затвердженої

наказом Міністерства освіти і науки України від 03.06.2008 № 496, у триденний термін після виставлення семестрової оцінки батьки (особи, які їх замінюють) учнів (вихованців), які виявили бажання підвищити результати семестрового оцінювання або не були атестовані, звертаються до директора ліцею із заявою про проведення відповідного оцінювання, у якій пояснюють причину та необхідність його проведення.

Наказом директора ліцею створюють комісію та затверджують графік і порядок проведення оцінювання. Члени комісії готують завдання, які погоджує педагогічна рада ліцею. Комісія ухвалює рішення щодо його результатів та складає протокол. Рішення цієї комісії є остаточним, при цьому скоригована семестрова оцінка не може бути нижчою за семестрову. У разі, якщо учневі / учениці не вдалося підвищити результати, запис у колонку «Скоригована» у класному журналі не роблять. За результатами оцінювання керівник ліцею видає відповідний наказ.

Коригування річної оцінки здійснюють шляхом коригування семестрової оцінки за I та/або II семестр відповідно до п. п. 9-10 Порядку переведення учнів (вихованців) закладу загальної середньої освіти до наступного класу, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 14.07.2015 № 762 (зі змінами).

Оцінка результатів навчання учнів є конфіденційною інформацією, яку повідомляють лише учневі / учениці, його / її батькам (іншим законним представникам).

Відомості, отримані під час підсумкового та, у разі застосування, проміжного, оцінювання результатів навчання, застосовують у формульованому оцінюванні, зокрема, для вироблення навчальних цілей на наступний період, визначення труднощів, що постали перед учнем / ученицею, та коригування освітнього процесу.

Критерії та шкала оцінювання

Оцінювання має бути зорієнтованим на визначені Державним стандартом базової середньої освіти ключові компетентності та наскрізні вміння й передбачені навчальною програмою очікувані результати навчання для відповідного періоду освітнього процесу. Враховуючи ці вимоги, для оцінювання навчальних досягнень учнів доцільно керуватися такими категоріями критеріїв:

- розв'язання проблем і виконання практичних завдань із застосуванням знань, що охоплюються навчальним матеріалом;
- комунікація (тому числі з використанням інформаційно-комунікаційних технологій);
- планування й здійснення навчального пошуку, робота з текстовою і графічною інформацією;
- рефлексія власної навчально-пізнавальної діяльності.

Під час оцінювання навчальних досягнень важливо враховувати дотримання учнями принципів доброчесності (Положення про академічну доброчесність учасників освітнього процесу Новостародубської загальноосвітньої школи I-III ступенів, схвалене педагогічною радою (протокол від 14.01.2020 №4) та затверджене наказом директора школи від 14.01.2020 №12), а саме: вияв поваги до інших осіб, їхніх прав і свобод, дбайливе ставлення до ресурсів і довкілля, дотримання принципів академічної доброчесності. У разі порушення учнем / ученицею принципів доброчесності під час певного виду навчальної діяльності, учитель може прийняти рішення не оцінювати результат такої навчальної діяльності.

Для визначення рівня досягнення учнями результатів навчання ліцей застосовує Орієнтовну рамку оцінювання навчальних досягнень здобувачів базової середньої освіти (Додаток 2) або на її основі вчителі можуть розробити власні критерії та шкалу оцінювання. Оцінювання навчальних досягнень учнів характеризують за чотирма рівнями: початковий, середній, достатній, високий.

Семестрове та підсумкове (річне) оцінювання результатів навчання здійснюється за 12-бальною системою (шкалою), а його результати позначають цифрами від 1 до 12. Для забезпечення наступності між підходами до оцінювання результатів навчання здобувачів початкової та базової середньої освіти за рішенням педагогічної ради від 30.08.2023 року (протокол №1) у 5-х класах визначено адаптаційний період: з 01.09.2023 року по 30.09.2023 року (1 місяць), впродовж якого не здійснюється поточне та тематичне оцінювання. При

виставленні річної оцінки орієнтуватись на оцінки за I та II семестри, а можливу різницю між рівнями результатів навчання у I та II семестрах враховувати шляхом виставлення річної оцінки, що відповідає вищому показнику.

Якщо рівень результатів навчання учня / учениці визначити неможливо через тривалу відсутність учня / учениці, у класному журналі та свідоцтві досягнень роботи запис «(н/а)» (не атестований(а)).

Свідоцтво досягнень відображає результати навчальних досягнень учня / учениці 5-6 класів з переліку предметів та інтегрованих курсів, визначених цією освітньою програмою. Свідоцтво досягнень видають учневі / учениці в кінці навчального року, за системою (шкалою), визначеною законодавством.

Додаток 1

Орієнтовний перелік інструментів формувального оцінювання

№	Назва	Опис інструмента
1	Аналіз портфоліо	Перевірка рівня навчальних досягнень за допомогою портфоліо учня. Портфоліо – це підібрані учнем роботи із зазначенням дати, призначення яких – розповісти історію учнівських досягнень або поступу. Портфоліо зазвичай містить особисті роздуми учня з поясненнями, чому обрано ту чи ту роботу і як саме вона показує досягнення цілей навчання
2	Відповідь хором	Учні одночасно усно реагують на певну репліку. Це може бути відповідь на запитання, висловлення згоди чи незгоди із запропонованим твердженням, повторення сказаного вчителем тощо
3	Візьми і передай	Спільна групова робота, яку використовують, щоб поділитися думками або зібрати інформацію від кожного учасника групи; учні записують відповіді, потім передають вправо, додають власну відповідь на іншому аркуші і продовжують, доки їхній папірець обійде всю групу і знову повернеться до них. Потім обговорюють результати в групі
4	Внутрішнє / зовнішнє коло	Учні стають у два кола, внутрішнє та зовнішнє, обличчям одне до одного. Учні, що стоять навпроти, ставлять одне одному запитання по темі, які вони попередньо написали. Зовнішнє коло рухається і утворюються нові пари. Потім процедура повторюється
5	Газетний заголовок	Вигадайте газетний заголовок, який може бути написаний до теми, яку ми вивчаємо. Передайте основну ідею події
6	Гра в кубик	Покажіть 6 запитань до уроку. Об'єднайте учнів у групи по 4. У кожній групі є один кубик. Кожен кидає кубик та відповідає на запитання з відповідним номером. Якщо номер випав більш ніж один раз, учень може доповнити попередню відповідь або кинути кубик ще раз. Відповіді можна записувати
7	Доповни думку	Письмова перевірка розуміння стратегії, коли учні заповнюють пропуски у запропонованому твердженні
8	Есе «хвилинка»	Питання для есе на одну хвилину – це конкретне питання з орієнтацією на очікуваний(і) результат(и) навчання, на яке можна відповісти за одну-дві хвилини
9	Запис у журнал	Учні записують у свій журнал або зошит розуміння предмету, поняття або те, що вони вивчили на уроці. Вчитель переглядає записи, щоб дізнатися чи зрозумів учень певну тему, урок, поняття або вивчене
10	Записні книжки учнів	Інструмент для учнів для відстежування навчального поступу: куди я рухаюся? де я зараз? як туди дістатися?
11	Збір ідей	Учитель ставить запитання або дає завдання. Учні самостійно відповідають на аркуші паперу, зазначаючи не менше трьох думок / відповідей / тверджень. Учні, що завершили, встають. Вчитель звертається до певного учня і просить його поділитися записаними ідеями. Учні викреслюють пункти, попередньо озвучені однокласниками і сідають, коли

		в них а аркушах закінчилися всі записані ідеї, незалежно від того, чи вони були озвучені саме ними. Вчитель продовжує опитувати учнів, доки сядуть усі
12	З-Х-В та ЗХВ+	Учні відповідають групами, в парах або індивідуально на запитання «Що ми вже знаємо?» (З), «Що ми хотіли б дізнатися?» (Х) та «Що вже вивчили за темою?» (В). Плюс (+) просить учнів класифікувати отримані знання за допомогою концептуальної карти або наочної схеми, яка відображає ключову інформацію. Потім кожен учень записує короткий підсумок (на один абзац) про вивчене
13	Картка на вихід	Це письмові відповіді учнів на запитання на картках, які учням роздають наприкінці уроку, після завершення певного виду роботи, теми тощо
14	Концептуальна карта	Будь-яка можлива форма схематичної наочності, яка допомагає учням побачити взаємозв'язки між поняттями за допомогою побудованих схем ключових слів, що позначають такі поняття
15	Лідер за номером	Учні об'єднуються в групи по чотири і кожному члену групи присвоюється номер. Учитель ставить питання / проблему і всі чотири учні її обговорюють. Вчитель називає номер і відповідний учень у кожній групі відповідає
16	Найзаплутаніший (або найясніший) момент	Це варіант одноквилинки. Можна дати учням трохи більше часу для відповіді на запитання. Запитайте (в кінці уроку або під час паузи, яка утворилася після пояснення теми): «Який найбільш заплутаний момент сьогоднішнього заняття?» або «Що вам здалося незрозумілим у понятті «_____»?»
17	Перевірка неправильного розуміння	Учитель надає учням поширені або передбачувані помилкові твердження з певної теми, щодо певного принципу або процесу і запитує, чи згодні вони з цим чи ні та чому. Учні мають дати аргументовані відповіді. Перевірка неправильного розуміння може також застосовуватися у формі тесту з декількома варіантами відповіді або гри «правильно-неправильно»
18	Парфразування	Учні мають висловити власними словами основну ідею уроку чи щойно поясненої теми
19	Підбиття підсумків	Форма роздумів одразу після певного виду роботи
20	Підказка за аналогією	Учні мають сформулювати думку на основі підказки-аналогії: (певне поняття, принцип або процес) _____ виглядає як _____ тому що _____
21	Підсумок А-Б-В	Кожному учневі в класі присвоюється окрема літера алфавіту, а він обирає слово, яке починається на цю літеру та пов'язане з вивченою темою
22	Підсумок або питання на картках	Учитель час від часу роздає картки й просить учнів писати з обох сторін за такими правилами: (Один бік) на підставі вивченого (теми, розділу), опишіть основну велику ідею, яку ви зрозуміли, у формі короткого висновку. (Другий бік) запишіть те, що ви ще не повністю зрозуміли у вигляді твердження або запитання
23	Підсумок одним реченням	Учнів просять написати підсумкове речення, яке відповідає на запитання «хто», «що», «де», «коли», «чому», «як» щодо певної теми
24	Підсумок одним словом	Учні мають обрати з-поміж наведених варіантів (або запропонувати самостійно) слово, яке найкраще підсумовує тему
25	Подумай – запиши – обговори в парі – поділися	Учні обдумують відповідь самостійно, записують її, об'єднуються в пари та обговорюють відповідь із партнерами, а потім озвучують її всьому класу
26	Подумай – розкажи в парі	Вчитель ставить учням запитання. Учні самостійно формулюють відповіді протягом визначеного часу, потім повертаються кожен до свого партнера та надають йому відповідь. Вчитель викликає декілька пар на вибір, які озвучують свої відповіді у класі
27	Пригадай – підсумуй – запитай	За дві хвилини учні повинні <i>пригадати</i> та назвати у правильному порядку найважливіші ідеї, отримані на попередньому занятті; за дві хвилини <i>підсумувати</i> ці пункти одним реченням, записати одне основне <i>запитання</i> ,

	– пов’язки за 2 хвилини (ППЗП2)	на яке вони хочуть отримати відповідь та знайти одну <i>прив’язку</i> цього матеріалу до основної теми предмету чи курсу
28	Рішення-рішення	Учитель висловлює певну думку, потім просить учнів зайняти сторону, що відповідає їхній думці з цієї теми і поділитися аргументацією. Учні можуть змінювати сторону після обговорення
29	Самооцінювання	Процес, під час якого учні збирають дані про власне навчання, аналізують що саме відображає їхні успіхи в досягненні навчальних цілей та планують наступні кроки
30	Семинар за Сократом	Учні ставлять питання одне одному з певного важливого питання або теми. Питання ініціюють розмову, яка триває як серія відповідей та додаткових запитань
31	Сигнали руками	Учні на прохання вчителя показують визначені сигнали рукою, щоб повідомити про рівень розуміння певного поняття, принципу або процесу: «Розумію _____ і можу пояснити» (наприклад, великий палець вгору). «Ще не зовсім розумію _____» (наприклад, великий палець вниз). «Не впевнений щодо _____» (наприклад, помахати рукою)
32	Скажи щось	Учні по черзі обговорюють у групі певний прочитаний розділ або переглянуте відео
33	Сортування слів	Учням дають набір словникових термінів, які вони сортують за заданими або створеними ними категоріями
34	Спінер ідей	Учитель створює спінер, розділений на 4 сектори з написами «Спрогнозуй», «Поясни», «Підсумуй», «Оціни». Після пояснення нового матеріалу вчитель крутить спінер та просить учнів відповісти на запитання залежно від місця зупинки спінера. Наприклад, спінер зупиняється на секторі «Підсумуй», тоді вчитель може сказати: «Назви ключові поняття, про які щойно йшлося»
35	Спостереження	Учитель готує протокол спостереження із переліком учнів у класі, де буде зазначено, за якими саме очікуваними результатами він буде спостерігати. Рухаючись класом, він спостерігає за учнями, коли вони працюють, і робить необхідні записи та позначки в протоколі спостереження
36	Тестування	За допомогою тестування вчитель перевіряє опанування учнями фактичної інформації, понять. Орієнтовні типи тестових завдань: Декілька правильних варіантів Правильно/Неправильно Коротка відповідь Знайди відповідність Розширена відповідь
37	Трикутна призма (червоний, жовтий, зелений)	Учні дають вчителю зворотний зв’язок, показуючи колір, що відповідає рівню розуміння
38	Усне опитування	Учитель пропонує учням відповісти на запитання, наведені нижче: Чим це _____ схоже на/відрізняється від _____? Які характерні риси/елементи _____? Як ще можна показати/проілюструвати _____? У чому полягає головна ідея, ключова концепція, мораль _____? Як _____ стосується _____? Які ідеї / деталі можна додати до _____? Наведіть приклад _____? Що не так з _____? Який висновок ви могли б зробити з _____? Які висновки можна зробити з _____? На яке питання ми намагаємося відповісти? Яку проблему ми намагаємося вирішити? Що ви можете сказати про _____?

		Що може статися, якщо _____ ? Які критерії можна взяти для оцінки _____ ? Які докази підтверджують _____ ? Як ми можемо довести / підтвердити _____ ? Як це можна розглядати з точки зору _____ ? Які альтернативи _____ слід розглянути? Який підхід/стратегію ви могли б використати для _____ ?
39	Учнівська конференція	Бесіда з кожним учнем особисто для перевірки рівня розуміння
40	Хрестики-нулики	Набір видів роботи, з яких учні самостійно можуть обирати ті, що можуть продемонструвати їхнє розуміння теми. Набір представлений у вигляді сітки з дев'яти квадратів, схожої на дошку для гри в хрестики-нулики, можна попросити учнів обирати так, щоб зрештою закреслити «три підряд». Завдання можуть відрізнятися за змістом, процесом та результатом і можуть бути адаптовані залежно від глибини знань
41	Хто швидше?	Робота в парі – слухач і ведучий. Обидва знають категорію (тему), однак ведучий стоїть спиною до дошки / екрану. З'являються слова на задану тему, слухач дає підказки, а ведучий намагається вгадати слово. Пара, яка завершила першою, встає
42	Швидкий запис	Попросіть учнів відповісти за 2-10 хвилин на відкриті запитання або твердження
43	Шкала Лайкерта	Учитель наводить 3-5 тверджень, які явно не є істинними або помилковими, але дещо спірними. Мета полягає в тому, щоб допомогти учням подумати над текстом, а потім обговорити його з однокласниками. Наприклад, «Герой (ім'я) не повинен був робити (що саме).» повністю погоджуюся не погоджуюся погоджуюся повністю погоджуюся
44	3-2-1	Учні виконують такі варіанти завдань, визначаючи за прочитаним текстом: три речі, які ви дізналися, два цікаві факти, одне питання, що залишилося; три ключові слова, дві відмінності між __, один вплив на __; три важливі факти, дві цікаві ідеї, одне уявлення про себе як учня; три нові терміни, дві нові ідеї, одна річ, яку потрібно обдумати; три питання до тексту (незнайомі слова або незрозумілі ідеї), два прогнози за текстом (що станеться далі, враховуючи вже прочитане), знайдіть один зв'язок у тексті (з тим, що ви вже знали або випробували)
45	Трихвилинна пауза	Трихвилинна пауза дає змогу учням зупинитися, обміркувати певні представлені явища та ідеї, прив'язати їх до вже наявних знань або досвіду та попросити роз'яснень. Я змінив(ла) ставлення до.... Я більше дізнався(лася) про... Мене здивувало... Я почувався(лася)...
46	Є питання, в кого є відповідь?	Учитель робить два набори карток. Перший набір має запитання за певним розділом навчання. У другому наборі містяться відповіді. Учитель роздає картки з відповідями учням, а потім він або учень зачитує класу питання на картці. Всі учні перевіряють свої картки з відповідями, щоб знайти правильну

**Орієнтовна рамка оцінювання навчальних досягнень
здобувачів базової середньої освіти**

Категорії критеріїв	Рівні			
	Початковий	Середній	Достатній	Високий
	1 – 3 балів	4 – 6 балів	7 – 9 балів	10 – 12 балів
<i>Планування та здійснення навчального пошуку, аналіз текстової та графічної інформації</i>	Учень/учениця самостійно або з допомогою вчителя чи інших осіб: планує й здійснює навчальний пошук; опрацьовує текстову та/або графічну інформацію	Учень / учениця самостійно або з допомогою вчителя чи інших осіб: планує й здійснює навчальний пошук; ставить запитання до змісту навчального матеріалу; опрацьовує й інтерпретує текстову та/або графічну інформацію без істотних змістових і логічних неточностей	Учень / учениця самостійно або під опосередкованим керівництвом учителя або інших осіб: планує й успішно здійснює навчальний пошук, не обмежуючись навчальним матеріалом; ставить уточнювальні запитання; використовує інформацію з кількох джерел; опрацьовує й логічно інтерпретує текстову та/або графічну інформацію; порівнює інформацію з кількох джерел	Учень / учениця самостійно або під опосередкованим керівництвом учителя чи інших осіб: планує й успішно здійснює навчальний пошук, не обмежуючись навчальним матеріалом; ставить запитання на з'ясування причинно-наслідкових зв'язків; використовує інформацію з різних джерел; опрацьовує й логічно інтерпретує текстову та/або графічну інформацію; аналізує й порівнює інформацію з різних джерел; критично оцінює надійність джерела й достовірність інформації

<p><i>Комунікація, зокрема з використанням інформаційно-комунікаційних технологій</i></p>	<p>Учень / учениця створює короткі усні й письмові повідомлення; відтворює почуту або прочитану інформацію, допускаючи істотні змістові та/або логічні неточності</p>	<p>Учень / учениця створює короткі усні й письмові повідомлення; відтворює почуту або прочитану інформацію без істотних змістових та/або логічних неточностей; презентує результати своєї навчальної діяльності</p>	<p>Учень / учениця створює деталізовані усні й письмові повідомлення; висловлює власну думку й наводить приклади на її підтвердження; презентує результати навчальної діяльності, зокрема з використанням ІКТ (за умови доступності)</p>	<p>Учень / учениця створює деталізовані усні й письмові повідомлення; висловлює й логічно обґрунтовує власну думку, наводить приклади на її підтвердження; творчо презентує результати навчальної діяльності, зокрема з використанням ІКТ (за умови доступності)</p>
<p><i>Виконання практичних завдань та розв'язання повсякденних проблем із застосуванням знань, що охоплюються навчальним матеріалом</i></p>	<p>Учень / учениця самостійно або з допомогою вчителя або інших осіб: виконує навчальну дію на рівні копіювання зразка її виконання; розпізнає, називає окремі об'єкти вивчення</p>	<p>Учень / учениця самостійно або з допомогою вчителя чи інших осіб: виконує навчальну дію із застосування знань, що охоплюються навчальним матеріалом, за зразком; може порівняти окремі об'єкти вивчення</p>	<p>Учень / учениця самостійно або під опосередкованим керівництвом учителя чи інших осіб: застосовує знання, що охоплюються навчальним матеріалом, у типових ситуаціях на рівні свідомого вибору, а саме: формулює проблемні питання, пропонує можливі способи виконання завдання або розв'язання проблеми; складає план для виконання / розв'язання відповідно до інструкцій та/або успішно виконує окремі етапи такого виконання / розв'язання; може аналізувати та порівнювати об'єкти вивчення</p>	<p>Учень / учениця самостійно або під опосередкованим керівництвом учителя чи інших осіб: застосовує знання, що охоплюються навчальним матеріалом, для виконання практичних завдань та/або розв'язання повсякденних проблем у нетипових ситуаціях на рівні свідомого вибору, а саме: формулює проблемні питання, висуває гіпотези; успішно виконує завдання або розв'язує проблему відповідно до інструкцій; обґрунтовує обраний спосіб розв'язання / виконання, спираючись на знання й досвід; може класифікувати й узагальнювати об'єкти вивчення</p>

<p><i>Рефлексія власної навчально-пізнав альної діяльності</i></p>	<p>Учень /учениця розпізнає помилки, логічні або змістові неточності в результатах навчальної діяльності після того, як на них вказує вчитель</p>	<p>Учень / учениця самостійно або з допомогою вчителя чи інших осіб: розпізнає й виправляє окремі помилки та робить часткові уточнення в результатах навчальної діяльності</p>	<p>Учень / учениця самостійно або під опосередкованим керівництвом учителя чи інших осіб : успішно виправляє окремі помилки й робить часткові уточнення в результатах власної навчальної діяльності; визначає окремі труднощі, що виникають у процесі власної навчально-пізнаваль ної діяльності й можливі шляхи їх подолання</p>	<p>Учень / учениця самостійно або під опосередкованим керівництвом учителя чи інших осіб аналізує результати власної навчальної діяльності із застосуванням критеріїв оцінювання, успішно виправляє помилки й робить уточнення; визначає труднощі, що виникають у процесі власної навчально-пізнаваль ної діяльності, та можливі шляхи їх подолання</p>
--	---	--	---	---